

АЛЬТЕРНАТИВА ПДВ В УКРАЇНІ: ВВЕДЕННЯ ПОДАТКУ З ПРОДАЖІВ

Кулик А.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Кожного року податкова система України зазнає змін, поправки значні та незначні вносяться до Податкового Кодексу не рідше ніж раз на рік, а-то і раз у шість місяців.

Одним із ключових податків на сьогодні в податковій системі України є податок на додану вартість (ПДВ). ПДВ є ключовим для доходів бюджету, є одним із так званих «податків – донорів», тобто таким, що приносить дуже великі суми надходження до державної казни.

З іншого боку, цей податок дуже складний в адмініструванні і створює великий простір для оптимізаційних схем. При нульовій ставці ПДВ експортери сплачують податок в Україні, а потім отримують його відшкодування з бюджету. Це також створює простір для зловживань, причому з обох сторін. В свою чергу система електронного адміністрування ПДВ, що застосовується з 2016 року є досить складною, та не прозорою для більшості платників.

Виходячи з цього, є цілком логічним, що час від часу виникає ідея відмови від ПДВ, та заміни його на альтернативний податок. Найбільш вдалою альтернативою існуючому ПДВ є податок на споживання, або податок з продажів.

Класичний податок на споживання, у вигляді податку з продажів, вже багато років існує в Сполучених Штатах Америки. Податок з продажів забезпечує основний дохід бюджетів США (близько 50 – 60 %) і 30% доходів місцевих бюджетів. Платниками податку виступають споживачі товарів і послуг. Об'єктом оподаткування визнається валовий виторг від реалізації на кожній стадії обігу товару, а також оборот надаваних населенню послуг.

Податком з продажів обкладається більшість споживчих товарів, у тому числі і медичних. Величина ставок з податку варіюється залежно від штату. Максимальна ставка становить 8,5%, середня ставка по штатах: 4 – 5%. Місцеві податки з продажів є доповненням до податків з продажів штатів. Ставки місцевих податків з продажів нижче ставок штатних податків і не перевищують за величиною 2%.

Головний аргумент на користь податку з продажів – його простота, як з боку адміністрування, так і з боку нарахування. Сплачує податок кінцевий споживач. Згідно з експертними висновками, спираючись на засади економічної теорії, при «ідеальному» стягуванні ПДВ та податку з продажів, надходження до бюджету від них мають бути однакові. Однак на практиці все не так просто, і безумовно при введенні такого податку, особливо як заміну ПДВ, всі учасники податкового процесу зіткнуться з низкою проблем, які потребують подальшої уваги та вирішення.